Antagen av:
Datum:
Ersätter:

Energiplan för Olofströms kommun

1. INLEDNING

Enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Planen fastställs av kommunfullmäktige. Det är viktigt att ha en helhetssyn på energiplaneringen och ta hänsyn till miljöeffekterna i såväl lokalt, regionalt som globalt perspektiv.

Energianvändning har varit och är en stor fråga för flera av våra nationella och globala utmaningar. Den energianvändning vi har idag och de distributionsmöjligheter av energi vi har utvecklat är en grundförutsättning för det välfärdssamhälle vi byggt upp. Samtidigt har all energianvändning en miljöpåverkan; stor eller liten, global eller lokal.

Denna energiplan förväntas bidra till flera av FN:s globala mål och våra nationella miljömål.

1.1 Bakgrund

Kommunen har möjlighet att styra över energifrågan i vårt geografiska område på flera olika sätt.

I de egna verksamheterna har kommunen god möjlighet att påverka, såsom fjärrvärmenätet och den egna fordonsflottan. Kommunen är generellt en viktig spelare vid planering och utformning av den fysiska miljön i kommunen och kan på så sätt ge invånarna, företagare och besökare förutsättningar att göra bra val. Kommunen kan också påverka genom information, exempelvis med hjälp av vår lokala energi- och klimatrådgivning.

Olofströms kommunkoncern verkar för att nå kommunens vision 2050.

” Lev livet i Olofströms kommun! I hela vår natursköna kommun kan alla bo, verka och växa. Tillsammans ger vi kraft och möjlighet åt varje människa att utvecklas hela livet.”

1.2 Syfte

Syftet med en koncerngemensam energiplan är att säkerställa att alla delar av kommunkoncernen har samma utgångspunkt och inriktning i sitt strategiska arbete för ett hållbart energisystem. Energiplanen erbjuder också stöd till andra aktörer i Olofströms kommun som geografiskt område.

En aktuell energiplan är ett lagkrav enligt lagen 1977:439 om kommunal energiplanering. Planen syftar till att invånare i Olofströms kommun ska nå en trygg energiförsörjning baserad på förnybar energi i kombination med en

så effektiv energi- och resursanvändning som möjligt, med lägsta möjliga primärenergianvändning. Genom energiplanen anges hur kommunkoncernen möjliggör för de som bor, verkar och lever i Olofströms kommun att bidra till ett hållbart energisystem.

1.3 Mål och lagstiftning

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. Kommunen ska i sin planering främja energihushållning och verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Det ska även finnas en konsekvensanalys, vilken verkan planen har på miljö, hälsa, samt hushållning med mark, vatten och andra resurser. Lagen om kommunal energiplanering skapades under 1970-talets oljekris då man såg ett behov av planering för att hushålla med energin. Idag har vi andra utmaningar med avseende på energiomställningen som resulterat i att frågan om energiplanering aktualiserats.

Enligt miljöbalken (1998:808) ska alla verksamhetsutövare hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor.

EU:s regelverk för energi grundar sig i 55 % paketet (Fit for 55). Syftet var att anpassa alla energi och klimatmål för att EU ska bli klimatneutralt år 2030. Regelverket består av flera direktiv och förordningar som ska främja bland annat förnybar energi och energieffektivitet.

Energieffektiviseringsdirektivet har som syfte att förbättra energieffektiviteten i hela energikedjan. Principen om att energieffektivisering ska komma först ska beaktas i all slags planering och ska bidra till bättre miljö med minskade utsläpp, samt bättre ekonomi och minskad energifattigdom. Offentlig sektor ska vara föregångare och har ett energibesparingskrav på 1,9 % årligen.

Förnybartdirektivet anger ett bindande unionsmål för den totala andelen energi från förnybara energikällor av unionens slutliga energianvändning år 2030. Målsättningen för andelen förnybar energi i den slutliga energianvändningen är 42,5 % med ambitionen att nå 45 %.

EU:s reviderade direktiv om energiprestanda i byggnader (EPBD) syftar till att minska byggnaders energianvändning och innehåller särskilda bestämmelser kring solenergi och laddinfrastruktur. Det finns krav på fler laddpunkter vid bostäder och arbetsplatser samt krav på solenergiinstallationer på nya byggnader. För befintliga offentliga lokaler ska solenergi successivt installeras från och med 2027, där det är tekniskt, ekonomiskt och funktionellt genomförbart. Genom att energieffektivisera och spara energi i bebyggelsen kan det frigöra energi till andra delar av samhället, motverka effekttoppar och stärka motståndskraften vid störningar.

Senast 2028 ska nya byggnader som ägs av offentliga organ vara nollutsläppsbyggnader. Senast 2050 ska alla byggnader i EU vara nollutsläppsbyggnader. Bostadshusens energiminskning ska uppnås genom renovering av de byggnader som presterar sämst.

1.4 Koppling till andra styrande dokument

Flera av kommunens styrdokument bidrar till att uppnå de övergripande målen i energiplanen. Kommunens översiktsplan är ett viktigt dokument kopplat till energiplanen och visar den planerade fysiska aktiviteten för kommunen lång tid framöver. Den visar en växande kommuns framtida energibehov samt de förutsättningar som ges för energidistribution och energiproduktion. Exempel på relaterade styrdokument:

- Översiktsplan
- Avfallsplan
- Vattentjänstplan
- Handlingsplan för klimat- och energi

1.5 Samverkan och intressenter

För att Olofström ska nå önskade mål krävs en kollektiv och målinriktad ansträngning där alla aktörer bjuds in att vara med.

Genom att leva hållbart och stödja miljövänliga initiativ bidrar varje individ till Olofströmsövergripande mål. Det är också viktigt att det finns en förståelse hos alla för att förändringar i levnadssätt kommer att krävas för att minska vårt fotavtryck här på jorden.

Olofströms kommun har en viktig roll i att skapa de plattformar och mötesplatser där olika aktörer kan samlas, diskutera och samarbeta.

Med en regional samverkan kan kommunerna och regionen tillsammans iaktta vad länet som helhet har kapacitet att uppnå och var det i så fall ska ske. Det kan sedan föras ner på kommunnivå. Blekinge är ett av Sveriges minsta län när gäller antal invånare, yta och antal kommuner och har därför stor potential till regional samordning.

Länsstyrelsen Blekinge, Region Blekinge och Energikontor Syd är tre regionala aktörer som tillsammans med kommunerna utvecklar energiplaneringen. Till grund för utvecklingen ligger arbete på nationell myndighetsnivå (Energimyndigheten) och på regional nivå strategiska dokument framtaget av Länsstyrelsen, Blekinges klimat- och energistrategi och Blekinges regionala utvecklingsstrategi.

Klimatsamverkan Blekinge drivs av Länsstyrelsen Blekinge och samlar många aktörer i Blekinge för samverkan kring klimat- och energifrågor. Syftet är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta vara på möjligheter.

1.6 Genomförande och uppföljning av planen

Framtagandet av energiplanen har möjliggjorts genom Energigruppen som tillsattes i samband med det politiska beslutet att ta fram en energiplan. Energigruppen ska även fortsättningsvis vara kommunens motor i energiplaneringsarbetet och kommer efter planens antagande påbörja genomförandet av energiplanen samt ansvara för uppföljning och revidering av energiplanens mål och åtgärder. Kommunens miljösamordnare är samordnare för energigruppen. Lämpligen borde KSAU

vara styrgrupp för energiplaneringsarbetet och årligen efterfråga uppföljning av energiplanen.

Minst en gång varje mandatperiod ska det göras en översyn av energiplanen som beslutas av kommunfullmäktige. Detta bör göras i samband med uppdateringen av översiktsplanen.

Kommunen har en central roll i den kommunala energiplaneringen, vilket också påverkar den regionala planeringen genom kommunernas planmonopol och deras ansvar för fysisk planering. Varje kommun kan själv optimera sin energiplan och hitta de mest effektiva lösningarna lokalt. Genom regional samverkan kan kommunerna och regionen dock uppnå ännu bättre resultat genom att se till länets samlade potential och avgöra var olika insatser gör störst nytta, för att sedan genomföra dem på kommunnivå. Blekinge, som ett av Sveriges minsta län sett till invånare, yta och antal kommuner, har goda möjligheter till sådan samordning.

2. NULÄGESBESKRIVNING

Genom att få kunskap om nuläget och trenderna i Olofströms kommun kan framtidsbild, målsättningar och åtgärder utvecklas. Nulägesbeskrivningen kompletteras och fördjupas i Energibalans för Olofströms kommun, se Bilaga 1.

Kommunen erbjuder idag kostnadsfri och opartisk energirådgivning till kommunens invånare, företag och föreningar. Rådgivningen verkar för minskad energianvändning, bättre resursutnyttjande och ökad produktion av fossilfri energi.

2.1 Energianvändning i Olofströms kommun

Totalt användes 421 GWh inom Olofströms kommun under 2024, se figur 1 (kopplat till Sankey 2024). Mängden förnybar energi är dominerande (gröna pilar) och energianvändningen är störst i industrisektorn. Det orangea flödet representerar el, det gula fjärrvärme och det bruna fossil energi. Slutanvändarkategorierna som presenteras i figuren och som refereras till i energiplanen är hushåll, övriga tjänster, offentlig verksamhet, jord- och skogsbruk, industri och transporter.

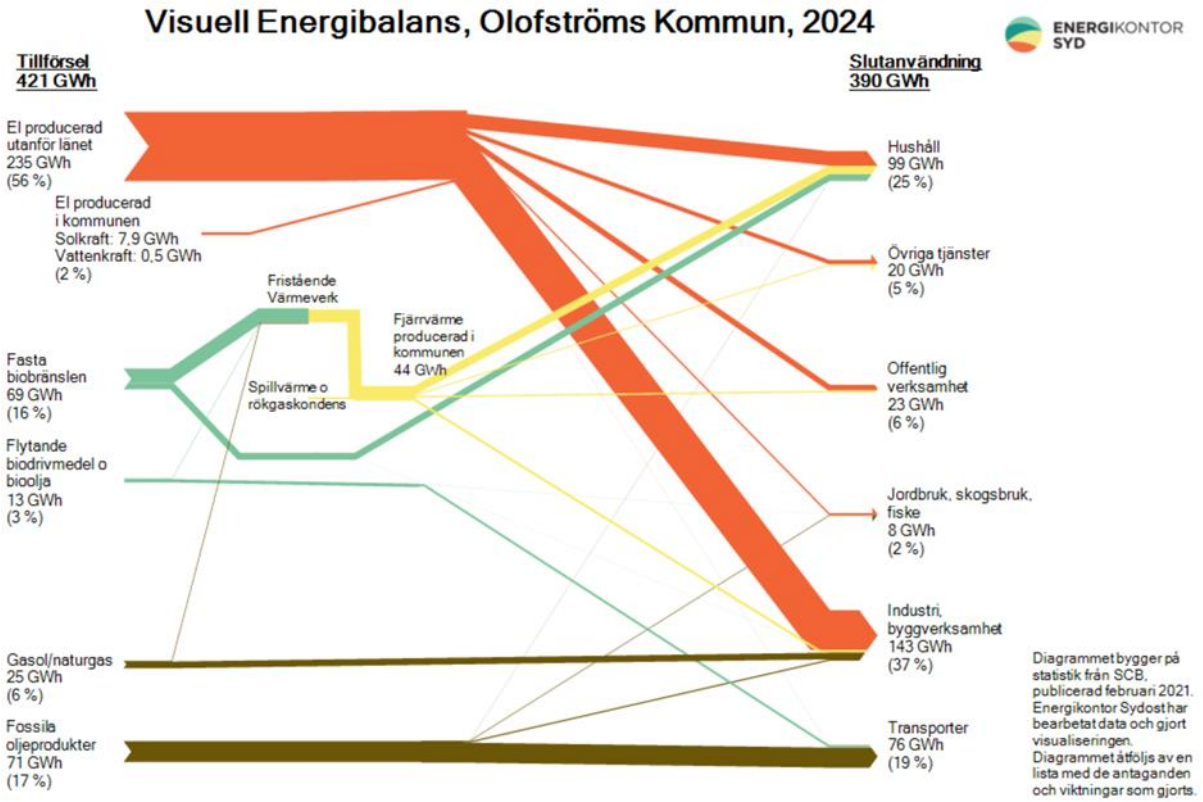

Figur 1. Diagram över energiflöden i Olofströms kommun 2024. Diagrammet bygger på statistik från SCB publicerad i mars 2026. Energikontor Syd har gjort visualiseringen. Diagrammet återföljs av en metodbeskrivning i Bilaga 1.
*Energiflöden där antaganden är gjorda eller där statistik saknas.

Energianvändningen har över tid visat en nedåtgående trend sedan 1990 med enstaka toppar, se figur 2 (Total slutanvändning Olofströms kommun (GWh/år). Elanvändningen har legat ganska konstant under många år runt 500 GWh. Högst användning under hela mätserien var 536 GWh år 2000. Priserna på el steg sedan kraftigt under senare delen av 2022, vilket visar sig i minskad elanvändning det året, 419 GWh.

Fjärrvärmeanvändningen på 46 GWh år 2024 motsvarar 11 % av den totala energianvändningen. Fjärrvärmeanvändningen har sedan 1990 sakta ökat och under de senaste 10 åren har den varit mellan 9 % och 11%.

Till utvecklingen av energianvändningen kan också tilläggas att befolkningen under samma period har minskat från 15 054 invånare år 1990 till 12 974 invånare år 2024.

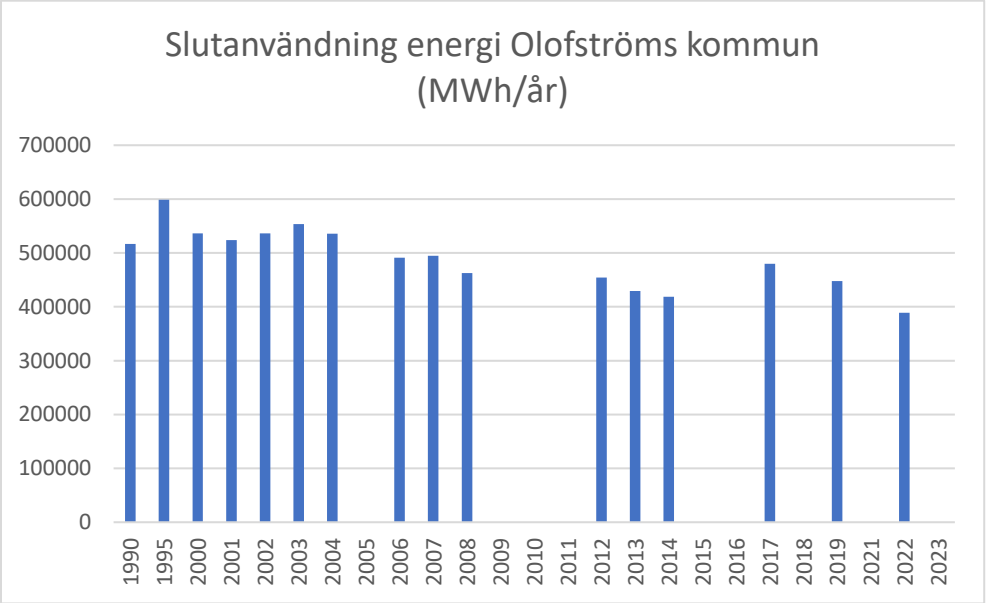

Figur 2. Total energianvändning i Olofströms kommun 1990-2023. Källa: SCB

Användningen av den fossila energin (icke-förnybar energi) har tydligt minskat kraftigt mellan 1990 och 2024, och har därefter inte minskat i samma omfattning. Trenden över mätserien är ökad användning av förnybar energi.

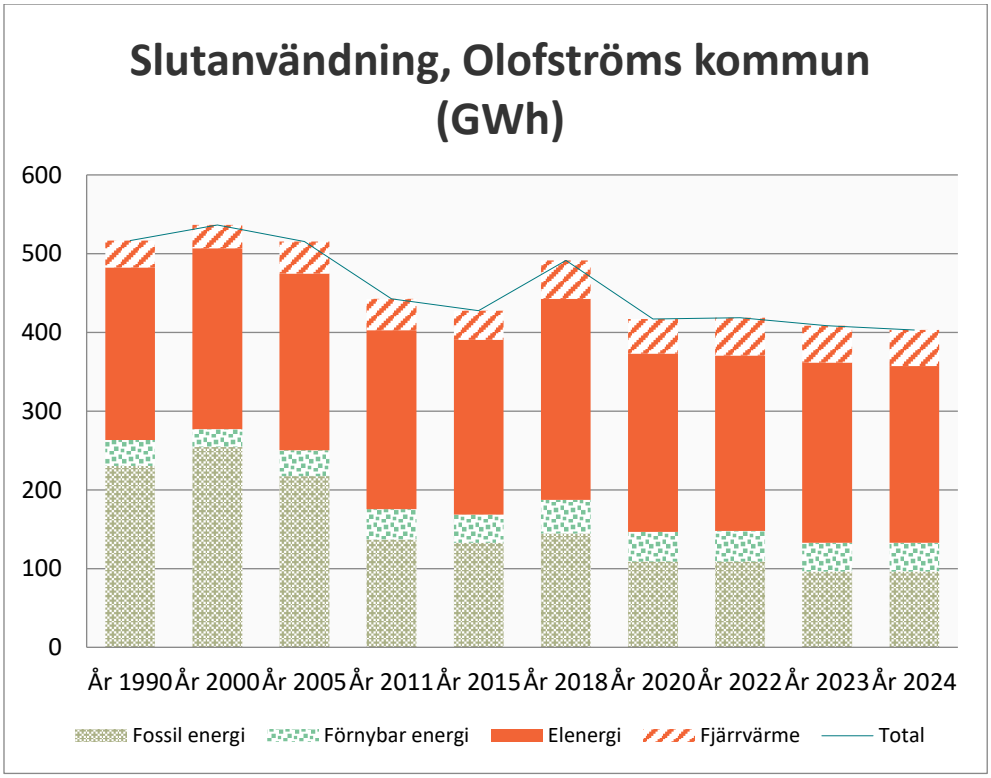

Figur 3: Energianvändning fördelat på icke-förnybar energi, förnybar energi, elenergi och fjärrvärme.

Slutanvändning olika samhällssektorer

I Olofströms kommun är industrisektorn störst. Hushållssektorn och transportsektorn är också stora användare. Dessa tre sektorer tenderar att minska sin användning. Eftersom transportsektorn använder en mycket stor andel fossil energi står den också för en stor del av de fossila utsläppen. Sektorn för övriga tjänster och offentlig sektor är den näst minsta energikrävande sektorn i Olofströms kommun. I övriga tjänster ingår till exempel affärsverksamhet, kontor, lager och idrottsanläggningar. I sektorerna jordbruk, skog och fiske används lite energi i jämförelse med de större sektorerna (se figur 4).

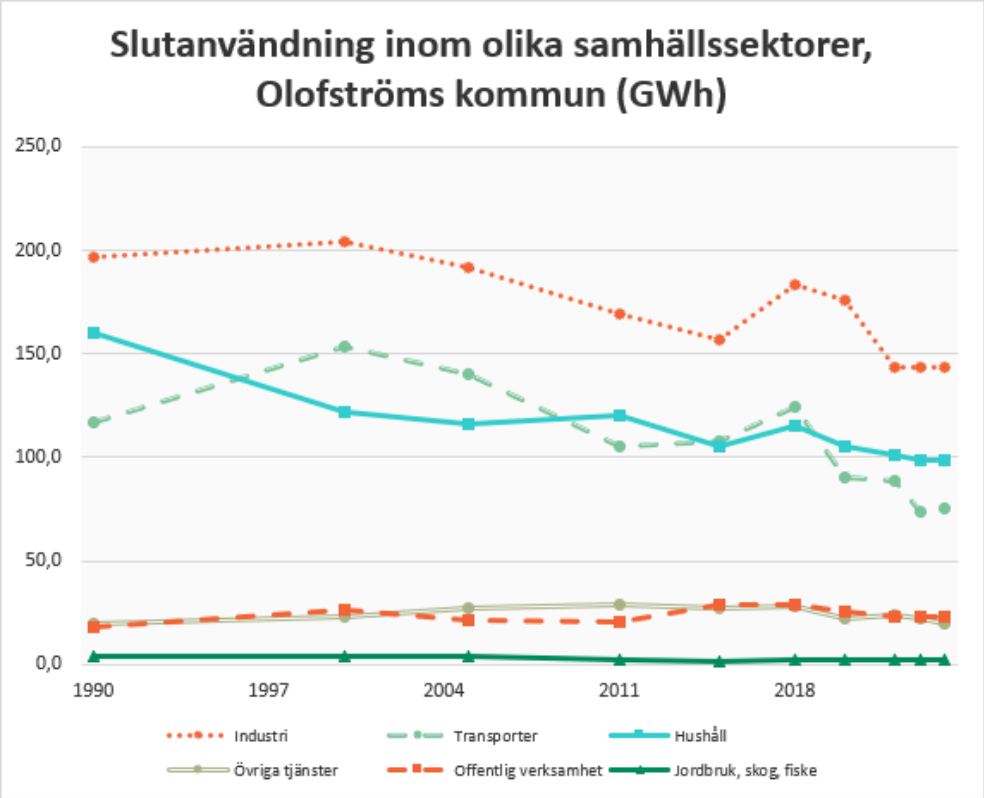

Figur 4. Energianvändning i olika samhällssektorer. Källa:SCB.

Industri- och byggverksamhet

I Olofströms kommun har industri- och byggsektorn en betydande roll för energianvändningen och den lokala utvecklingen. Industrin utgör en viktig del av kommunens näringsliv och står för en stor del av energianvändningen (39 %) i kommunen. Samtidigt påverkar byggsektorn energibehovet genom val av byggmetoder, material och energilösningar i nya och befintliga byggnader. Samverkan mellan kommun, näringsliv och byggaktörer sker i olika former och kan skapa förutsättningar för kunskapsutbyte och utveckling av mer resurseffektiva och hållbara lösningar. Ett nära samarbete mellan aktörerna är betydelsefullt för att möta framtida energi- och klimatutmaningar.

Transporter

Transportsektorn är den sektor som är mest beroende av fossil energi i form av bensin och diesel. Transportsektorn är också den sektor som använder mest fossil energi i Olofströms kommun. Figur 5 visar för utvecklingen av användningen av fossil energi i de olika samhällsektorerna i Olofströms kommun som geografiskt område.

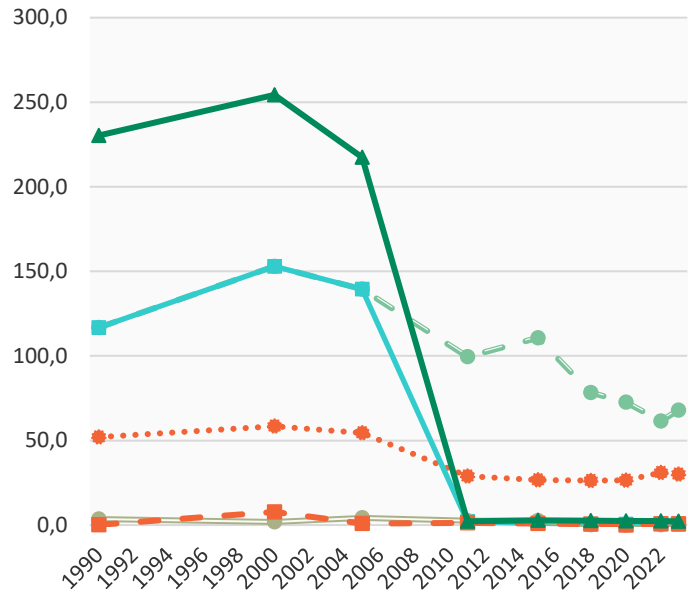

	1990	2000	2005	2011	2015	2018	2020	2022	2023
Industri	52,0	58,4	54,5	28,9	26,6	26,3	26,4	31,1	30,1
Transporter	116,8	153,0	139,5	99,5	110,7	78,3	72,6	61,4	67,9
Hushåll	116,8	153,0	139,5	2,1	1,0	0,5	0,5	0,5	0,4
Övriga tjänster	3,5	1,9	4,2	2,7	2,7	0,2	0,0	0,1	0,5
Offentlig verksamhet	0,1	7,8	0,8	1,3	0,8	0,5	0,0	0,7	0,7
Jordbruk, skog, fiske	230,3	254,3	217,4	2,2	2,8	2,7	2,3	2,3	2,2

Figur 6. Användning av fossila bränslen i de olika samhällssektorerna.

Vid slutet av år 2024 var antalet inregistrerade personbilar i Olofströms kommun 7 149 stycken. Av dessa var 87 % helt fossilt drivna. Motsvarande siffra vid samma tid för hela riket var 78 %. Olofströms kommun är således sämre än riket på att ställa om till icke-fossila drivmedel.

Figur 7 visar andelar av olika typer av drivmedel för nyregistrerade personbilar under olika år. Icke-fossila bränslen, el och olika typer av hybrider har här klassificerats som ”Annat”. Märk att många av dessa som här klassificeras som ”Annat” i stor utsträckning drivs med fossila drivmedel. Betraktas personbilar med icke-förnybara drivmedel som har nyregistrerats under 2024, så är andelen Annat 53 %. Motsvarande siffra för 2023 var 38 % och för 2022 var den 26 %.

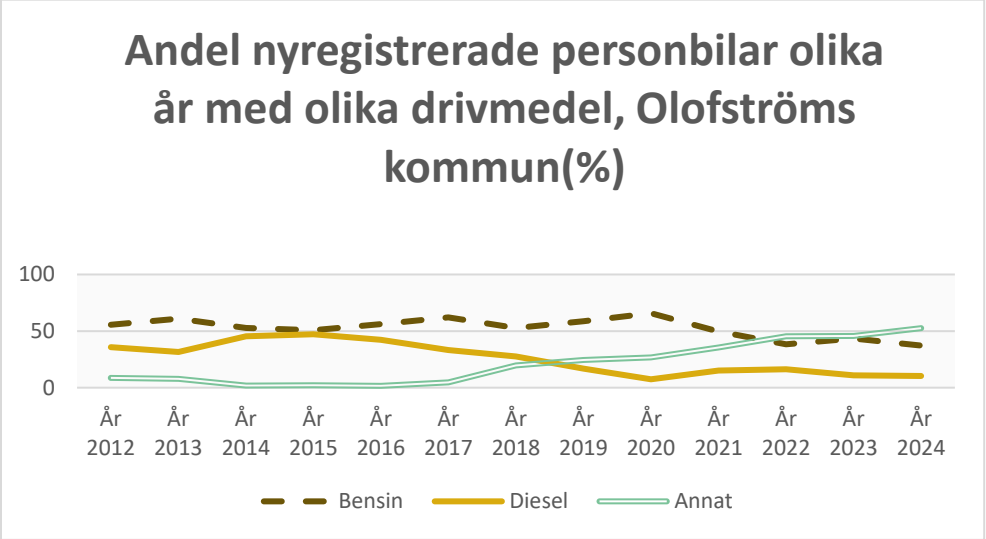

Figur 7. Andel nyregistrerade personbilar. Källa: Trafikanalys

Den delen av fordonsflottan som går på andra drivmedel än diesel och bensin redovisas i figur 8. I takt med att fler bilar går på el utvecklas också laddinfrastrukturen i kommunen. Utvecklingen av antalet laddpunkter ökade kraftigt mellan 2020 och 2025 och antalet laddpunkter (2023) per 1 000 invånare är idag ca 10,24 stycken där snittet för riket är 3,26 stycken, så Olofströms kommun ligger mycket över snittet för riket. 2025 hade eldrivna tunga lastbilar fördubblats jämfört med föregående år denna ökning gör att behovet av laddpunkter för tunga fordon också ökar.

Antal inregistrerade och nyregistrerade (2024), personbilar med olika typer av icke-fossila drivmedel, Olofströms kommun.

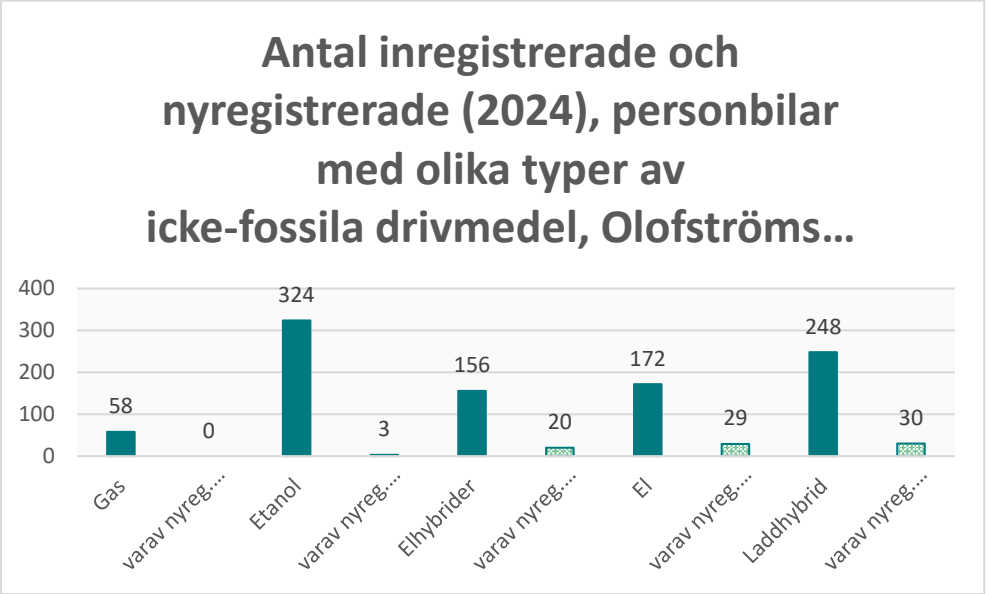

Figur 8. Antal inregistrerade och nyregistrerade fossiloberoende fordon. Källa: Trafikanalys

Kommunorganisationens egen fordonsflotta består till större delen bilar som drivs med HVO eller biogas.

Bostäder, service och offentlig verksamhet

I denna kategori inkluderas hushåll, övriga tjänster och offentlig verksamhet. Den står för 39% av energianvändningen i kommunen där hushållssektorn står för största delen. Energianvändningen i hushåll har minskat och är 2024 98,5 GWh. Dessutom har användningen av fossil energi i hushållssektorn i princip fasats ut. Övriga tjänster och offentlig verksamhet ligger på en låg, ganska konstant nivå över tid.

Jord- och skogsbruk

Energianvändningen i denna sektor har varit ganska konstant sedan år 2000. År 2018 var den största energianvändningen under dessa åren med en användning på 9,5 GWh och år 2000 var jord- och skogsbrukets energianvändningen 7,9 GWh.

2.2 Energiproduktion i Olofströms kommun

Här beskrivs vilka former av energi som produceras och distribueras i Olofströms kommun. Figur 9 visar elanvändning i förhållande till elproduktion och visar även att kommunen inte är självförsörjande på fossilfri el och producerar generellt mindre än 90% av den redovisade användningen i kommunen. På grund av sekretess i statistiken saknas vissa punkter i figuren.

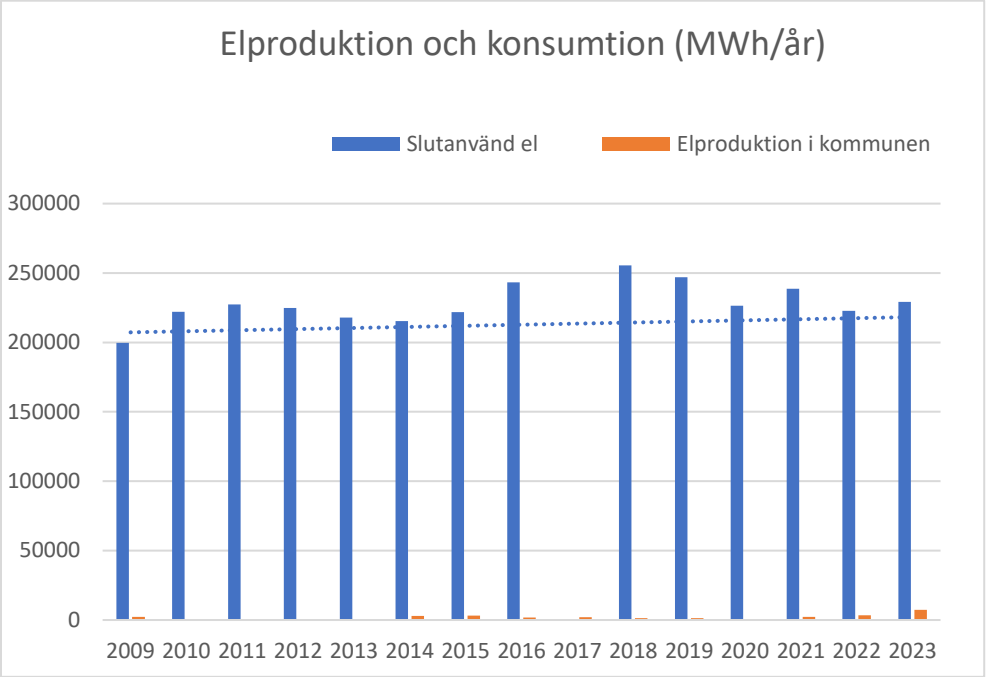

Figur 9. visar elanvändning i förhållande till elproduktion.

Vindkraft
I Olofströms kommun finns i dagsläget inga vindkraftverk etablerade.

Vattenkraft
I Olofström producerades 2024 0,5 GWh el från vattenkraft vid vattenkraftverket Södra Sund. I kommunen finns det 3 stycken vattenkraftverk i Holjeån.

Solkraft
Solkraften har växt stadigt i Olofströms kommun och har sedan 2021 ungefär fördubblats för varje år, och landade år 2024 på 7,9 GWh vilket uppnår till 3,5 % av hela kommunens elanvändning 2024.

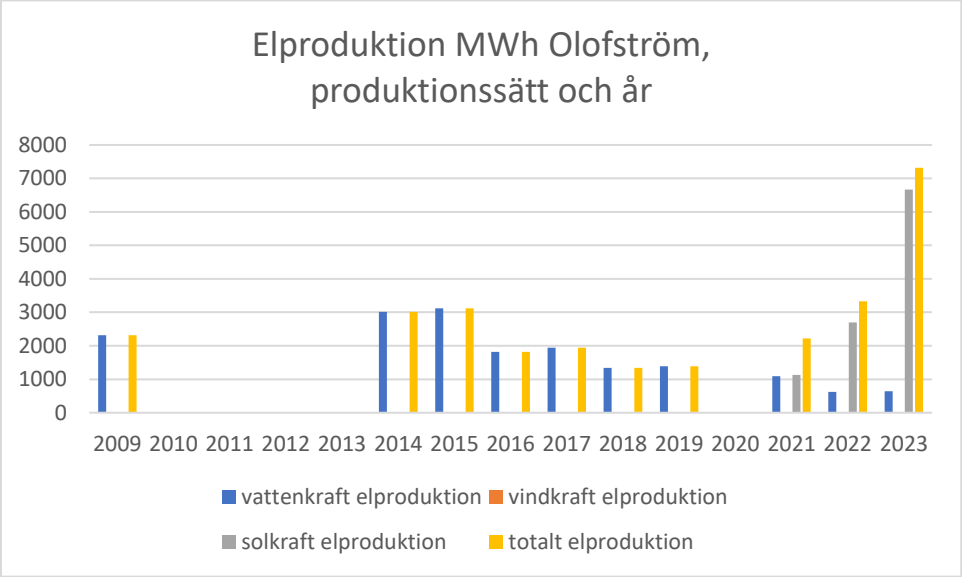

Figur 10. Visar elproduktionen i Olofströms kommun.

2.3 Energianvändning i kommunkoncernen

Under 2025 hade Olofströms kommun en energianvändning på de egna fastigheterna på el 4 521 MWh och fjärrvärme 5 010 MWh, samma år (2025) producerades det 109 MWh solel på de egna kommunala fastigheterna. Under 2024 användes 8 121 liter diesel varav 518 liter var från förnybar källa, samma år användes 4 386 liter bensin varav 425 var från förnybar källa.

Olofströms Kraft och Olofströms Energiservice har totalt förbrukat 436 MWh under 2025.

Här kommer det att ligga en mening om hur stor energianvändning som Olofströmshus har.

2.4 Fjärrvärmesystemet

Fjärrvärmenätet i Olofströms kommun drivs av Olofströms Kraft.
Fjärrvärmen produceras huvudsakligen med biobränsle (flis) kompletterat med bioolja, samt gasol för reserv och spetslast. Under 2024 användes 46 GWh fjärrvärme i Olofströms kommun.
Fjärrvärmesystemet är uppbyggt kring ett lokalt nät, anslutet primärt till industri, flerfamiljshus och till viss mån till enfamiljshus. Fjärrvärme är bra ur ett energisystemperspektiv och i Olofström är 83,27 % av den producerade fjärrvärmen fossilfri.
Olofströms Kraft planerar att framöver ta vara på ytterligare restvärme från till exempel Volvos fabrik, men även från liknande restvärmekällor i industrier och lokaler.

2.5 Elsystemet

Olofströms kommuns elsystem är en del av det sydsvenska elsystemet och är uppbyggt kring överliggande regionala och nationella elnät samt ett lokalt distributionsnät som ägs och drivs av Olofströms Kraft AB genom dotterbolaget Olofströms Kraft Nät AB. Kommunen har därmed en ovanligt stark lokal rådighet över elnätsinfrastrukturen jämfört med många andra kommuner där nätverksamheten drivs av nationella elnätsföretag.

Det lokala elnätet omfattar cirka 213 mil ledningar och försörjer hushåll, offentlig verksamhet och näringsliv inom nätkoncessionområdet.
Olofströms Kraft Nät AB ansvarar för distributionen av el från överliggande nät till slutkunderna och för drift, underhåll och utveckling av det lokala elnätet.

Kommunens elförsörjning är nära kopplad till utvecklingen i elområde SE4, där effektbalans och överföringskapacitet från övriga Sverige är viktiga förutsättningar för framtida elektrifiering. Olofström har samtidigt en betydande industriell elanvändning, där fordonsindustrin och dess underleverantörer utgör en stor del av efterfrågan på el. Närvaron av

industriföretag med energiintensiva processer innebär att kommunens framtida elbehov kan öka i takt med omställningen till fossilfria produktionsmetoder och ökad elektrifiering.

Den lokala elproduktionen består främst av småskalig och distribuerad produktion. Olofströms Kraft erbjuder anslutning av mikroproduktion, framför allt solcellsanläggningar, men även mindre vattenkraft- och vindkraftsanläggningar. Intresset för lokal elproduktion har ökat under senare år, vilket bidrar till ökad lokal energiförsörjning och stärker möjligheterna att minska belastningen på överliggande nät under delar av året.

Elnätet utvecklas successivt för att möta ökade krav på leveranssäkerhet, digitalisering och elektrifiering. Under senare år har Olofströms Kraft investerat i så kallade självläkande elnät i delar av kommunen. Tekniken innebär att nätet automatiskt kan identifiera fel och koppla om elförsörjningen för att minska avbrottstiderna. Detta stärker robustheten i kommunens energiförsörjning och är en viktig del av framtidens smarta elnät.

Utvecklingen av elfordon, laddinfrastruktur, värmepumpar och industriell elektrifiering väntas successivt öka effektbehovet i kommunen. För att möjliggöra en hållbar tillväxt krävs därför fortsatta investeringar i lokal nätkapacitet, flexibilitetslösningar, energilagring och lokal förnybar elproduktion. Samtidigt behöver elnätets utveckling samordnas med kommunens fysiska planering, näringslivsutveckling och klimatarbete.

På längre sikt bedöms Olofströms elsystem behöva utvecklas mot ett mer flexibelt och decentraliserat energisystem där lokal produktion, energilager, smart styrning och efterfrågeflexibilitet får en allt större betydelse. Detta kan bidra till ökad försörjningstrygghet, minskad sårbarhet och bättre förutsättningar för kommunens energi- och klimatmål.

2.6 Biogasproduktion

Olofströms kommun är delägare i det kommunala avfallsbolaget Västblekinge Miljö AB (VMAB) vilken har en produktionsanläggning för biogas i Mörrum i Karlshamns kommun. Det var Skandinaviens första torrötningsanläggning när den invigdes 2013. Anläggningen har en årlig kapacitet att ta emot 18 000 ton matavfall och fettavskiljarslam.

2024 tog anläggningen emot 15 000 ton avfall och producerade 1 355 395 normalkubikmeter biogas, vilket motsvarar i energi 13,279 GWh. 2024 års produktion motsvarar cirka 1,5 miljoner liter bensin som levereras till närliggande tankstationer för biogas. Produktion av 7 937 ton biogödsel levererades till närliggande lantbruk (radie på 6 mil). Lokal produktion av biogas ger ekonomiska, sociala och miljömässiga fördelar samt bidrar till en regional beredskap

2.7 Energisystemets klimatpåverkan

Här används data från Nationella emissionsdatabasen för att beräkna klimatpåverkan från energianvändningen.

Fossil koldioxid
Utsläppen av fossil koldioxid har minskat sedan 1990. Utsläppen från transportsektorn är dominerande i kommunen och står för lite mer än hälften av utsläppen, varav den största utsläppskällan är personbilstransporterna. Bensin och diesel har då alltså varit den dominerande största källan till koldioxidutsläpp. Även om transportsektorn släpper ut väldigt mycket, så syns en minskning fram till 2022. Det är till stor del ett resultat av reduktionsplikten. Efter 2023 kan en ökning ses i verktyget Climatevisualizer (där kommunen har sin koldioxidbudget), denna ökning beror troligen på den förändrade reduktionsplikten och låga drivmedelskostnader.
En stor minskning har skett i sektorn Egen uppvärmning över tid. Med egen uppvärmning avses uppvärmning av bostäder och lokaler. En viktig förklaring till minskningen är utbyggnaden av fjärrvärmen och andra sätt att ersätta, de tidigare dominerande oljepannorna, såväl för storskalig värmeproduktion som för individuella hushåll. Industrins utsläpp har också minskat under mätseriens gång, med svårförklarade toppar år 2016, 2019 och 2021. Eftersom transportsektorn de senaste åren utgör största delen av de påverkansbara emissionerna och personbilarna är den dominerande utsläppskällan inom den sektorn bör åtgärder göras för minskade personbilstransporter. Detta eftersom det inte är helt tydligt att den trenden minskar, inte heller verkar trenden minska för tunga lastbilar och bussar. Dock bör busstrafikens utsläpp minska inom det närmaste som ett resultat av övergång till alltmer förnybara drivmedel i Blekingetrafiken. 2025 elektrifierades dessutom stora delar av kollektivtrafiken i Blekinge län.

2.8 Energiberedskap

Det är viktigt att kommunen arbetar med, och planerar för eventuella risker och sårbarheter kopplat till sin energiförsörjning. Energiförsörjning är samhällsviktigt och skyddsvärt vilket skapar behov att planera för risker som skulle kunna påverka energiförsörjningen.

Omvärldsläget har på kort tid förändrats och arbetet med att återuppbygga av det civila och militära försvaret står nationellt centralt. Ett elektrifierat samhälle skapar beroende hos kommunens verksamheter och tillgången på el är avgörande för att kunna upprätthålla kommunernas verksamheter.

Olofströms kommun ansvarar för att säkerställa att den egna organisationen kan bedrivas även om det sker ett avbrott i energiförsörjningen. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser inom kommunkoncernen har skapat förutsättningar för att landa i åtgärder som ska addera till en robustare organisation med ökad resiliens. Sveriges kommuner har även enligt lag ett samordningsansvar vilket innebär att kommunen inom sitt geografiska områdesansvar ska samordna beredskapsarbetet med externa aktörer för att kunna hantera extra ordinära händelser.

Olofströms kommun arbetar aktivt med att hela tiden utveckla energiberedskapen genom tydligt analysarbete som mynnar ut i konkreta åtgärder. El krävs i flera olika avseenden exempelvis i VA-/& avloppsorganisationen, kommunikation, betalsystem etc. det blir därför

viktigt att kartlägga vilka verksamheter som är mest utsatta vid ett scenario där det inte finns någon el och vilken betydelse verksamheten har för människans liv/hälsa och samhällets funktionalitet. Utifrån denna kartläggning kan sedan verksamheterna prioriteras och resurserna kan styras till den verksamhet som har störst inverkan på människa och samhälle.

3. Framtidsbild

Framtidsbilden har utvecklats tillsammans med näringslivsutvecklare, representanter från OKAB och plan- och byggavdelningen.

Olofströms kommun som geografiskt område är ett energinav i södra Sverige som tar emot och skickar vidare stora mängder energi genom stora ställverk i Hemsjö samt försörjer sin egen kommun med olika former av hållbar energi. Industrisektorn i kommunen är en energikrävande sektor som förbrukar mycket energi i kommunen.

Olofströms krafts (OKAB) fjärrvärmenät ger en lokal, hållbar och trygg energilösning som värmer bostäder, skolor, företag och offentliga byggnader. Värmen produceras lokalt i OKAB:s egna anläggningar och levereras via ett väl utbyggt rörnät till kunder i kommunen.

Kommunens energiplan samspelar med flera andra planer och strategier på både regional och lokal nivå så som t.ex. Blekinges klimat- och energistrategi och handlingsplanen för klimat och energi.

De ökande elkostnaderna gör att kommunen och dess invånare har satt igång investeringar på energieffektiviseringar.

Energieffektiviseringar i sig möjliggör att självförsörjandegraden inom kommunen ökar trots att ingen ny energiproduktion tillkommer. Energieffektiviseringsåtgärder och energibehovsanalyser gör också att energisystemet blir mer robust och ett robust energisystem som fungerar bra i vardagen, fungerar också bra i en krissituation.

Genom att prioritera en hållbar samhällsplanering och beteendeförändring kan olika typer av bebyggelse samt förtätning blandas vilket gör att samhällets behov av transporter minskar. Invånare i Olofströms kommun upplever kommunen som mer tillgänglig och att de har nära till allt trots att de kör mindre bil än tidigare. Det minskade resandet med personbil i Olofströms kommun har resulterat i bättre folkhälsa, bättre luftkvalitet, minskat buller och mindre klimatpåverkande för utsläpp från transporter. Satsningar på infrastruktur för gång, cykel och elbilsladdning ger förutsättningar för fossilfria och effektiva transporter i hela kommunen.

3.1 Behov av åtgärder

Framtidsbilden sammanfattas i åtgärdsstrategier nedan, dessa åtgärdsstrategier kan ligga som grund för kommunen.

Energisystem åtgärd: Omställningen till ett hållbart energisystem är nödvändig för att minska beroendet av importerad energi, såsom el och olja. Detta förutsätter utveckling av ny elproduktion i både

storskaliga och småskaliga former, i kombination med system för energilagring och energiomvandling.

Genom att minska energibehovet via systematiska energieffektiviseringar stärks förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart energisystem med minskat importberoende. I Olofströms kommun, med en betydande industrisektor, finns en stor potential att öka återvinningen och nyttiggörandet av energi från befintliga industriella processer. Detta utgör en strategisk möjlighet att både stärka försörjningstryggheten och minska klimatpåverkan.

Beteende åtgärd: En långsiktig åtgärdsstrategi mot förändrade beteenden är en central förutsättning för att nå uppsatta hållbarhets- och energimål. Denna omställning kräver strukturerade och målgruppsanpassade insatser för kunskapsuppbyggnad, riktade till såväl användare som beslutsfattare. Insatserna kan omfatta exempelvis utbildningar, informationskampanjer och nyhetsartiklar. Samordnade och planerade kommunikationsåtgärder, i enlighet med kommunens kommunikationsplan, utgör ett strategiskt verktyg för att stödja och driva denna beteendeförändring.

Transport åtgärd: En strategisk åtgärd mot ett hållbart transportsystem är en central del i arbetet för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Transportbehovet i samhället är i dag omfattande och kräver stora investeringar i mark, infrastruktur och resurser, samtidigt som en betydande del av fordonsflottan fortfarande är beroende av fossila drivmedel. För att möjliggöra omställningen krävs ett samlat angreppssätt där transportbehovet minskar och där fordonsflottan successivt blir mer energieffektiv och fossiloberoende. Detta kan uppnås genom strategiska prioriteringar i samhällsplaneringen, riktade beteendepåverkande åtgärder samt användning av relevanta styrmedel.

4. Åtgärder och insatser för ett hållbart energisystem

Åtgärder och insatser för ett hållbart energisystem tas fram årligen och presenteras för kommunstyrelsens arbetsutskott.

5. Strategisk miljöbedömning

En undersökning har genomförts av kommunen för att bedöma om energiplanens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan och utifrån det bedöma om en strategisk miljöbedömning ska göras, se bilaga 2. Utifrån undersökningen gör kommunen bedömningen att energiplanen inte bedöms medföra en betydande miljöpåverkan så som den avses i miljöbalken och miljöbedömningsförordningen. Någon strategisk miljöbedömning behöver därför inte genomföras för energiplanen och någon miljökonsekvensbeskrivning behöver därmed inte upprättas.

6. Uppföljning och fortsatt arbete

Energiplanen ligger till grund för den kontinuerliga energiplaneringen som drivs av kommunens Energigrupp och sammankallas av kommunens miljösamordnare.

7.1 Integrering av energiplanering i annan planering

Processen att integrera energiplanen i annan planering sker kontinuerligt.

6.2 Uppföljning och revidering av åtgärdsplanen

Mål och åtgärder i energiplanen ska följas upp årligen och redovisas i första hand för styrgruppen och eventuellt för Kommunfullmäktige som, enligt lagen beslutar om energiplanen. För att hålla energiplanen aktuell tas åtgärder fram och revideras av Energigruppen i samband med den årliga uppföljningen. Utvalda delar av uppföljningen presenteras i kommunens årsredovisning.